

predsjednik Thomas S. Monson

Pazi na stazu kojom kročiš

Dok gledamo Isusa kao svoj primjer i dok slijedimo njegove stope, možemo se sigurno vratiti svojem Nebeskom Ocu.

M oja draga braćo i sestre, osjećam se poniznim dok ovoga jutra stojim pred vama. Molim vas za vašu vjeru i molitve u svoje ime dok vam upućujem svoju poruku.

Svi smo mi započeli divno i suštinsko putovanje kada smo napustili duhovni svijet i ušli u ovo stanje, često puno izazova, koje se naziva smrtnost. Glavna svrha našeg postojanja na zemlji je primiti tijelo od mesa i kostiju, steći iskustvo koje može doći isključivo odvajanjem od nebeskih roditelja i vidjeti hoćemo li obdržavati zapovijedi. U Knjizi Abrahamovo, u 3. glavi, piše: „I tako ćemo ih iskušati da vidimo hoće li oni činiti sve što im god Gospod, Bog njihov, zapovjedi.“¹

Kada smo došli na zemlju, donijeli smo veliki dar od Boga - svoju slobodu izbora. Na tisuće načina povlašteni smo birati za sebe. Ovdje učimo na teškim primjerima iz života. Razlučujemo između dobra i zla. Razlikujemo između gorkog i slatkog. Učimo da odluke određuju sudbinu.

Siguran sam da smo napustili Oca s ogromnom željom vratiti mu se, kako bismo stekli uzvišenje koje je za nas naumio i koje mi sami toliko želimo. Iako smo ostavljeni da pronađemo i slijedimo put koji vodi natrag do Oca na nebu, on nas nije posao ovdje bez smjernica ili vodstva. Naprotiv, dao nam je alate koje trebamo i pomoći će nam ako zatražimo njegovu pomoć i nastojimo činiti sve što je u našoj moći kako bismo ustrajali do kraja i stekli vječni život.

Kao pomoć na tom putu imamo riječi Boga i njegovog Sina koje se nalaze u našim Svetim pismima. Imamo savjet i naučavanja Božjih proroka. Od ključne je važnosti što nam je dan savršen primjer za slijediti – primjer našeg Gospodina i Spasitelja, Isusa Krista – i podučeni smo slijediti taj primjer. Sam Spasitelj je rekao: „Podîte za mnom.“² „Djela, naime, koja vidjeste da ja činim, činite i vi.“³ Postavio je pitanje: „Kakvi, dakle, ljudi morate biti?“ A zatim odgovori: „Zaista, kažem vam, onakvi kao što sam ja.“⁴ „On utre stazu.“⁵

Dok gledamo Isusa kao svoj primjer i dok slijedimo njegove stope, možemo se sigurno vratiti svojem Nebeskom Ocu. Prorok Nefi je rekao: »Po tomu znam da se ne može čovjek spasiti ne ustraje li do svršetka slijedeći primjer Sina Boga živoga.«⁶

Jedna je žena, svaki puta kada bi pripovijedala o iskustvima tijekom posjete Svetoj zemlji, uzviknula: »Hodala sam gdje je Isus hodao!«

Bila je u blizini mjesta gdje je Isus živio i podučavao. Možda je stajala na kamenu na kojem je on jednom stajao ili gledala na planinski lanac koji je on nekoć gledao. Iskustva, sama po sebi, su bila uzbudljiva za nju, ali fizički hodati gdje je Isus hodao je manje važno od hodanja *poput* njega. Ugledati se na njegova djela i slijediti njegov primjer mnogo je važnije od pokušaja praćenja staza kojima je on prošao u smrtnosti.

Kada je Isus uputio poziv određenom bogatašu »Dođi i slijedi me«,⁷ nije mislio samo na to da ga bogataš samo slijedi duž gora i dolina krajobraza.

Ne moramo hodati obalamu Galileje ili među brdima Judeje kako bismo hodali gdje je Isus hodao. Svi mi možemo hodati putem kojim je on hodao kada odaberemo slijediti ga dok putujemo kroz smrtnost, dok nam njegove riječi odzvanjaju u ušima, njegov duh nam ispunjava srca i njegova učenja nam usmjeravaju život. Njegov primjer osvjetljava put. On je rekao: „Ja sam put, istina i život.“⁸

Dok proučavamo put kojim je Isus hodao, vidjet ćemo da ga je poveo kroz mnoge izazove s kojima se i mi suočavamo.

Na primjer, Isus je hodao putem razočaranja. Iako je osjetio mnoga razočaranja, jedno od najgorčih iskusio je u svojoj tužaljki nad Jeruzalemom dok je završavao svoje javno službeništvo. Djeca Izraela su odbacila sigurnost zaštitničkog krila koje im je ponudio. Dok se ogledao za gradom uskoro napuštenim zbog uništenja, nadvladali su ga osjećaji duboke tuge. U patnji je zavapio: »Jeruzaleme, Jeruzaleme što ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko puta htjedoh skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali vi ne htjedoste!«⁹

Hodao je putem iskušenja. Lucifer, zlikovac, sakupivši svoju najveću snagu, svoju najopasniju lukavost, iskušavao ga je dok je postio 40 dana i 40 noći. Isus nije pokleknuo, već se odupro iskušenju. Odlazeći, rekao je: »Odstupi, Sotono.«¹⁰

Isus je hodao putem боли. Razmislite o Getsemanskom vrtu gdje je bio u »smrtnoj borbi... a znoj mu postade kao guste kapljे krvи što padaju na zemlju«.¹¹ A nitko ne može zaboraviti njegovu patnju na okrutnom križu.

Svatko od nas će hodati putem razočaranja, možda zbog propuštene prilike, zlouborabe moći, odabira voljenih ili vlastitih odabira. Put iskušenja će također biti put svakog od nas. U 29. odsjeku Nauka i saveza čitamo: »I neizbjježno je da đavao napastuje sinove ljudske, u protivnom se oni ne bi mogli opredijeliti.«¹²

Hodat ćemo i putem боли. Mi, kao sluge, ne možemo očekivati da primimo više od Učitelja, koji je napustio smrtnost tek nakon velike боли i patnje.

Premda ćemo na putu naći gorku tugu, ipak možemo naći i veliku sreću.

S Isusom, možemo hodati putem poslušnosti. Neće uvijek biti lako, ali neka naša krilatica bude nasljede koje nam je ostavio Samuel: »Znaj, poslušnost je vrednija od najbolje

žrtve, pokornost je bolja od ovnudske pretiline.«¹³ Zapamtimo da je krajnja posljedica neposluha sužanstvo i smrt, dok je nagrada za poslušnost sloboda i vječni život.

I mi, poput Isusa, možemo hodati putem služenja. Isusov je život, dok je službovao među ljudima, poput snažnog svjetla dobrote. Donio je snagu udovima hromih, vid ocima slijepih, sluh ušima gluhih.

Isus je hodao putem molitve. Naucio nas je kako se moliti dajući nam prekrasnu molitvu koju poznamo kao Gospodinovu molitvu. A tko može zaboraviti njegovu molitvu u Getsemanskom vrtu: »Ali neka ne bude moja, nego tvoja volja.«¹⁴

Ostale upute koje nam je Spasitelj dao u rukama su nam – nalaze se u Svetim pismima. U svojoj propovijedi na gori, govori nam da budemo milostivi, skromni, pravedni, čista srca i mirotvorci. Upućuje nas da hrabro ustanemo za naša vjerovanja, čak i kada smo ismijavani i proganjani. Poziva nas da pustimo da naše svjetlo sjaj takо da ga drugi mogu vidjeti i poželjeti slaviti Oca na Nebu. Uči nas da budemo moralno čisti u mislima i djelima. Govori nam da je važnije položiti blaga na nebu nego na zemlji.¹⁵

Njegove prispopodobe podučavaju uz moć i ovlast. S pričom o dobrom Samarijancu, uči nas voljeti svoje bližnje i služiti im.¹⁶ U svojoj prispopobi o talentima, podučava nas da se unaprjeđujemo i težimo savršenstvu.¹⁷ S prispopodom o izgubljenoj ovci, upućuje nas da spasimo one koji su napustili put i izgubili se.¹⁸

Dok težimo staviti Krista u središte svoga života proučavanjem njegovih riječi, slijedenjem njegovih naučavanja i hodanjem njegovim putem, on nam je obećao udio u vječnom životu za koji je umro da bi ga stekao. Nema višeg cilja od tog, da odlučimo prihvati njegov nauk i postati njegovi učenici te izvršavati njegovo djelo cijelog svog života. Ništa drugo,

niti jedan drugi izbor koji donesemo, ne može od nas napraviti ono što on može.

Dok razmišljam o onima koji su istinski pokušali slijediti primjer Spasitelja i hodali njegovim putem, pred oči mi dolaze imena Gustava i Margarete Wacker - dva najkristolikija pojedinca koje sam ikada poznavao. Oni su porijeklom bili Nijemci koji su imigrirali u istočnu Kanadu, a sreća ih kada sam tamo služio kao predsjednik misije. Brat Wacker zarađivao je za život kao brijač. Iako su njihova sredstva bila ograničena, oni su dijelili sve što su imali. Nisu bili blagoslovjeni dječicom, ali su brinuli o svima koji su ušli u njihov dom. Učeni i profinjeni muškarci i žene tražili su ove ponizne, neobrazovane sluge Božje i smatrali su se sretnima ako su mogli provesti sat vremena u njihovoj nazočnosti.

Izgled Wackerovih bio je običan, njihov engleski jezik bio je nesavršen i pomalo težak za razumjeti, njihov dom je bio skroman. Nisu imali automobil niti televizor, niti su činili bilo što na što svijet obično obraća pozornost. Ipak, vjernici su utrili put do njihovih vrata kako bi osjetili duh koji je tamo prebivao. Njihov je dom bio raj na zemlji, a duh kojim su zračili širio je mir i dobrotu.

I mi možemo imati taj duh i dijeliti ga sa svijetom dok hodamo putem Spasitelja i slijedimo njegov savršen primjer.

U Mudrim izrekama nalazi se upozorenje: »Pazi na stazu kojom kročiš.«¹⁹ Dok tako činimo, imat ćemo vjere, čak i želje, hodati putem kojim je Isus hodao. Nećemo imati sumnje jesmo li na pravom putu kojim naš Otac želi da hodamo. Spasiteljev primjer daje okvir za sve što radimo, a njegove riječi nude siguran smjer. Njegov će nas put sigurno odvesti kući. Neka to bude naš blagoslov, molim se u ime Isusa Krista, kojeg volim, kojem služim i o kojem svjedočim. Amen.

NAPOMENE

1. Abraham 3:25
2. Luka 18:22
3. 3. Nefi 27:21
4. 3. Nefi 27:27
5. Eliza R. Snow: »O, kakva mudrost«, *Crkvena pjesmarica*, br. 36.
6. 2. Nefi 31:16
7. Luka 18:22
8. Ivan 14:6
9. Luka 13:34
10. Matej 4:10
11. Luka 22:44
12. Nauk i savezi 29:39
13. 1. Samuel 15:22
14. Luka 22:42
15. Vidi Matej 5; 6
16. Vidi Luka 10:30–37
17. Vidi Matej 25:14–30
18. Vidi Luka 15:4–7
19. Izreke 4:26

Naučavanja za naše doba

Od listopada 2014. do travnja 2015. lekcije Melkisedekovog svećeništva i Potpornog društva četvrte nedjelje trebaju se pripremiti temeljem jednog ili više govora s Općeg sabora u listopadu 2014. U travnju 2015. govor se mogu odabratи ili s Općeg sabora u listopadu 2014. ili s Općeg sabora u travnju 2015. Predsjednici okola i okruga trebaju odabratи koji će se govoriti koristiti u njihovim područjima ili mogu tu dužnost dodijeliti biskupima i predsjednicima ograna.

Ti su govor dostupni na mnogim jezicima na stranici conference.lds.org.

predsjednik Dieter F. Uchtdorf

drugi savjetnik u Prvom predsjedništvu

Primanje svjedočanstva o svjetlu i istini

Vaše osobno svjedočanstvo o svjetlu i istini neće blagosloviti samo vas i vaše potomstvo ovđe u smrtnosti, nego će vas pratiti kroz svu vječnost.

Kao zrakoplovni pilot, proveo sam sate leteći iznad kontinenata i oceana u tami noći. Gledajući noćno nebo kroz prozor pilotske kabine, a posebice Mliječnu stazu, često sam se divio veličini i dubini Božjih djela – koja Sveta pisma opisuju kao »bezbrojne svjetove«.¹

Manje je od jednog stoljeća prošlo od vremena kada je većina astronoma pretpostavljala da je naša Mliječna staza jedina galaksija u svemiru.² Pretpostavljali su da je sve što postoji izvan naše galaksije ogromno ništavilo, beskrajna praznina – prazna, hladna, bez zvijezda, svjetla i života.

Kako su teleskopi postajali sve sofisticiraniji – uključujući i teleskope koji se mogu odaslati u svemir – astronomi su počeli dohvaćati spektakularnu, gotovo neshvatljivu istinu: svemir je nepojmljivo veći nego što je to ikada mislio, nebesa su ispunjena bezbrojnim galaksijama, nezamislivo dalekim od nas, a svaka sadrži na milijarde zvijezda.³

U vrlo kratkom vremenskom razdoblju, naše se shvaćanje svemira zauvijek promijenilo.

Danas možemo vidjeti neke od tih dalekih galaksija.⁴

Znamo da su ondje.

I ondje su već dugo vremena.

Međutim, prije nego što je čovječanstvo imalo dovoljno snažne instrumente da uhvati nebesko svjetlo i galaksije učini vidljivima, nismo vjerovali da je takvo što moguće.

Veličina svemira nije se odjednom promijenila, ali naša mogućnost da vidimo i razumijemo tu istinu dramatično se promijenila. A uz to veće svjetlo, čovječanstvu su predstavljeni veličanstveni vidici koje nikada nismo mogli niti zamisliti.

Teško nam je vjerovati u ono što ne vidimo

Pretpostavimo da možete putovati natrag kroz vrijeme i razgovarati s ljudima koji su živjeli prije tisuću ili čak stotinu godina. Zamislite da im

pokušavate objasniti neke od suvremenih tehnologija koje vi i ja danas uzimamo zdravo za gotovo. Primjerice, što bi ti ljudi pomislili kada bismo im pričali o jumbo jetovima, mikrovalnim pećnicama, uređajima koji stanu u dlan, a sadrže ogromne digitalne knjižnice i video zapise naše unučadi koje istog trena možemo podijeliti s milijunima ljudi diljem svijeta?

Neki bi nam možda povjerivali. Većina bi nam se rugala, usprotivila nam se ili nas čak ušutkivala ili nam naudila. Neki bi pokušali primjeniti logiku, razum i činjenice njima poznate kako bi nam ukazali da smo u zabludi, nerazumni ili čak i opasni. Možda bi nas osudili za pokušaje obmanjivanja drugih.

Ali, naravno, ti bi ljudi bili potpuno u krivu. Možda bi imali dobre namjere i bili iskreni. Možda bi bili apsolutno sigurni u svoje mišljenje. Međutim, jednostavno ne bi mogli jasno vidjeti jer još nisu primili potpuno svjetlo o istini.

Obećanje o svjetlu

Čini se da je karakteristika čovječanstva pretpostavljati da smo u pravu čak i kada grijěšimo. I ako je to tako, ima li kakve nade za nas? Jesmo li osuđeni besciljno lutati u oceanu oprečnih informacija, nasukani na splavi koju smo loše sastavili od vlastitih predrasuda?

Je li moguće pronaći istinu?

Svrha mojih riječi je proglašavati radosnu poruku da je sam Bog – Jahve nad vojskama koji zna svu istinu – dao svojoj djeci obećanje da mogu sami spoznati istinu.

Razmislite samo o veličini toga obećanja:

Vječni i Svemoćni Bog, Stvoritelj tog ogromnog svemira, govorit će onima koji mu pristupaju iskrena srca i s pravom namjerom.

Gоворит ће им у snovima, видјенијима, mislima i osjećajima.

Gоворит ће на начин који је непогрешив и који премашије ljudsko iskustvo. Dat ће им своје božansko usmjerjenje i odgovore glede njihovih života.

Naravno, bit ће и оних који ће se rugati i govoriti да је takvo што nemo-гућe, da čak i ako postoji Bog, imao bi pametnijeg posla nego slušati i odgovarati na molitvu svake osobe.

Ali kažem вам sljedeće: Bogu је стalo do vas. On ће poslušati vaša osobna pitanja i odgovoriti на njih. Odgovori на vaše molitve dolazit ће на njegov начин и kada то on želi, i stoga, trebate naučiti slušati njegov glas. Bog želi da pronađete put natrag k njemu, a taj put jest Spasitelj.⁵ Bog želi da učite od njegovog Sina, Isusa Krista, te da iskusite duboki mir i radost koji dolaze ako slijedite put božanskoga učeništva.

Dragi prijatelji, постоји попрiličно jednostavan pokus, uz jamstvo од Бога, који се налази у древним Светим писмима, доступним сваком muškarцу, женама и детету који су спремни испробати га:

Prvo, morate istraživati riječ Božju. To znači čitati Svetu pisma i proučavati riječi drevnih i suvremenih proroka o obnovljenom evanđelju Isusa Krista – ne s namjerom sumnje ili kritike, nego s iskrenom željom za otkrivanjem istine. Razmislite o onome što ћете osjetiti, i pripremite svoje umove за primanje istine.⁶ »Ne mognete li više, bar zaželite vjerovati, nek ta želja djeluje u vama... da mesta dadete [rijeci Božjoj].⁷

Drugo, morate razmatrati, razmišljati, neustrašivo nastojati vjerovati⁸ i biti zahvalni за milosrđe koje Gospodin udjeljuje svojoj djeci od vremena Adama do naših dana dajući proroke, vidioce i objavitelje da vode njegovu Crkvu i pomognu nam pronaći put natrag k njemu.

Treće, morate pitati svog Nebeskog Oca, u ime njegovog Sina, Isusa Krista, da vam očituje istinu o Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana. Molite iskrena srca i s pravom nakanom, imajući vjeru u Isusa Krista.⁹

Postoji još i četvrti korak који нам је dao Spasitelj: »Ako tko htjedne vršiti volju [Božju], znat ће да li je moja nauka od Бога или ја govorim sam od sebe.¹⁰ Drugim riječima, ако pokušavate provjeriti istinitost evanđeoskih načela, прво morate živjeti po njima. Provjerite evanđeoski nauk i crkvena naučavanja u vlastitom životu. Činite то s pravom nakanom i trajnom vjерom u Бога.

Ako to činite, имате obećanje од Бога – који се обvezao svojom riječju¹¹ – да ће вам očitovati истинu моћу Duha Svetoga. On ће вам dati veću svjetlost koja ће вам omogućiti да видите у тами и svjedočite nezamislivim veličanstvenim vidicima neshvatljivim smrtničkom oku.

Neki bi mogli reći да су ti koraci preteški ili da nisu vrijedni truda. Međutim, izjavljujem da то osobno svjedočanstvo о evanđelju и Crkvi jest najvažnije što можете steći u ovome životu. Ono vas neće samo blagosloviti i voditi tijekom ovoga života, nego ће i imati izravan utjecaj na vaš život u vječnosti.

Duhovne stvari se mogu shvatiti jedino po Duhu

Znanstvenici су nastojali razumjeti širinu svemira, sve dok instrumenti nisu postali dovoljno sofisticirani da mogu baciti veće svjetlo na shvaćanje potpune istine.

Apostol Pavao je podučavao slično načelo u svezi s duhovnim znanjem. »Zemaljski čovjek ne prima ono što dolazi od Duha Božjega«, pisao је Korinćanima, »jer то је за nj ludost. On то не може ni upoznati, jer se то mora uz pomoć Duha prosudjivati.¹²

Drugim riječima, ако želite prepoznati duhovnu istinu, morate koristiti prave instrumente. Nećete moći steći razumijevanje duhovne istine instrumentima kojima se она ne može otkriti.

Spasitelj nam u naše dane govori: »Ono što je od Бога, svjetlost je. A onaj tko primi svjetlost i ustraje u Богу, prima sve više svjetlosti, i та svjetlost postaje sve svjetlijia i svjetlijia sve do dana savršenosti.¹³

Što više usmjeravamo svoja srca i misli Богу, više ће nebeskog svjetla pasti na naše duše. A svaki puta kada željno i iskreno tražimo to svjetlo, Богу ukazujemo na našu spremnost primanja većega svjetla. Postupno, ono što se prije činilo maglovito, tamno i zabačeno postaje jasno, svjetlo i poznato.

Isto tako, ако se udaljujemo od svjetla evanđelja, naše vlastito svjetlo počinje slabjeti – ne u jednom danu ili tjednu, nego postupno tijekom vremena – sve dok se ne osvrnemo i ne možemo baš shvatiti zašto smo ikada vjerovali да је evanđelje istinito. Naša nam se prethodna znanja mogu činiti glupima jer ono što je jednom bilo tako jasno, ponovno je postalo nejasno, maglovito i udaljeno.

To je razlog зашто је Pavao toliko inzistirao на tome да је poruka evanđelja ludost onima који propadaju »a za [one] који се spašava[ju] sila је Božja«.¹⁴

Nema ispitivanja lakmus papirom

Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana je mjesto за ljude s najrazličitijim svjedočanstvima. Postoje neki članovi Crkve чије је svjedočanstvo sigurno i sjaji unutar njih. Drugi još uvijek pokušavaju saznati sami за себе. Crkva је dom u који сви zajedno možemo доći, bez obzira на dubinu ili visinu našeg svjedočanstva. Ja ne vidim znaka на вратима наših sastajališta који говори: »Vaše svjedočanstvo mora biti toliko visoko да бисте ушли.

Crkva nije namijenjena само savršenim ljudima, nego svima да »dođ[u] Kristu i bud[u] savršeni u njemu.¹⁵ Crkva је за ljude попут вас и мене. Crkva је mjesto dobrodošlice i duhovne hrane, а не razdvajanja i kritiziranja. То је mjesto gdje posežemo да бисмо оhrabrili, uzdigli i podržali jedan

drugoga dok pojedinačno ustrajemo u potrazi za božanskom istinom.

Naposljetku, svi smo mi putnici u potrazi za Božjim svjetlom dok hodamo putem učeništva. Ne osuđujemo druge zbog količine svjetla koje imaju ili nemaju, nego duhovno hranimo i potičemo svako svjetlo dok ne postane jasno, sjajno i istinito.

Obećanje svima

Imajmo na umu da u većini slučajeva stjecanje svjedočanstva nije zadatak koji se treba izvršiti u minutu, satu ili u jednome danu. Ne postiže se od prve. Proces sabiranja duhovnoga svjetla cjeloživotna je potraga.

Vaše svjedočanstvo o živućem Sinu Božjem i njegovoj obnovljenoj Crkvi, Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana, možda neće doći tako brzo kao što vi želite, no mogu vam obećati ovo: ako učinite svoj dio, ono će doći.

I bit će veličanstveno.

Nudim vam svoje osobno svjedočanstvo da će duhovna istina ispuniti vaše srce i unijeti svjetlo u vaš duh. Otkrit će vam punu inteligenciju čudesnom radošću i nebeskim mrim. Iskusio sam to sam moću Duha Svetoga.

Kao što drevna Sveta pisma obećavaju, neizreciva nazočnost Duha Božjega nagnat će vas da pjevate pjesmu o otkupljujućoj ljubavi,¹⁶ podignite oči prema nebu i glas hvale Svetom Bogu, svome Utočištu, Nadi, Zaštiti, svome Ocu. Spasitelj nam je obećao da ako ištemo, naći ćemo.¹⁷

Svjedočim da je to istina. Ako tražite Božju istinu, koja se sada čini maglovitom, izvan fokusa, i udaljenom, ona će se otkriti, razjasniti i postati bližom vašem srcu zahvaljujući svjetlu Božje milosti. Veličanstveni duhovni vidici, nezamislivi ljudskom oku, bit će vam otkriveni.

Moje je svjedočanstvo da se to duhovno svjetlo nalazi u dosegu svakog Božjeg djeteta. Ono će prosvijetliti vaš um, iscijeliti vaše srce i unijeti radost u vaše dane. Moji dragi prijatelji, molim vas, ne odgadajte trenutak za traženje i ojačajte vaša vlastita osobna svjedočanstva o čudesnom Božjem djelu, djelu svjetla i istine.

Vaše osobno svjedočanstvo o svjetlu i istini neće blagosloviti samo vas i vaše potomstvo ovdje u smrtnosti, nego će vas pratiti kroz svu vječnost. O tome svjedočim i ostavljam svoj blagoslov u ime Isusa Krista. Amen.

NAPOMENE

1. Mojsije 1:33

2. Vidi Marcia Bartusiak, *The Day We Found the Universe* (2009), xii. Uvijek me iznenadi kako možemo biti tako uvjereni u svoje zaključke. Ponekada je naša samouverenost tako velika da pretpostavljamo kako poznajemo svu istinu. Takav je i sljedeći slučaj: »Simon Newcomb, doajen američke astronomije u kasnom devetnaestom stoljeću, na posvećenju opservatorija 1887. godine rekao je: 'Što se tiče astronomije... čini se da se brzo približavamo granicama našega znanja...' Rezultat toga je da djelo koje uistinu zaokuplja pažnju astronoma jest manje otkrivanje novih stvari nego što je elaboriranje onih već poznatih« (Bartusiak, xv).

3. Zanimljivo je razmišljati o Mojsiju 1:33, 35 u svjetlu tog »nedavnog« otkrića. Mojsijevu knjigu u Dragocjenom biseru objavio je prorok Joseph Smith u lipnju 1830. godine, gotovo stoljeće prije nego je Edwin Hubble objavio svoje otkriće o udaljenim galaksijama.

4. Vidi, primjerice, slikovnu galeriju Hubbleovog nasljeda na heritage.stsci.edu/gallery/gallery.html.

5. Vidi Ivan 14:6

6. Vidi 3. Nefi 17:3

7. Alma 32:27

8. Vidi Nauk i savezi 67:3

9. Vidi Moroni 10:3–5

10. Ivan 7:17; vidi i Psalmi 25:14; Ivan 3:21

11. Vidi Nauk i savezi 82:10

12. 1. Korinčanima 2:14

13. Nauk i savezi 50:24

14. 1. Korinčanima 1:18

15. Moroni 10:32; vidi i Nauk i savezi 20:59

16. Vidi Alma 5:26

17. Vidi Nauk i savezi 88:63